

УДК 780.647.2.071.1.091 (476)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-2-11>

Олександр МОВЧАН,
orcid.org/0000-0001-6186-4660
аспірант кафедри теорії та історії музики
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) spielmanart@gmail.com

СТИЛЬОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНОМУ АКОРДЕОННОМУ МИСТЕЦТВІ ФРАНЦІЇ

Статтю присвячено сучасному акордеонному мистецтву Франції. Актуальність статті зумовлена великим значенням акордеонного виконавства на сучасному етапі та недостатнім висвітленням пов'язаних з ним музикознавчих проблем у сучасній музикозичній науці. У статті систематизовано творчий доробок сучасних французьких акордеоністів за їх приналежністю до різних композиторських та виконавських стилів (а саме джазу, електронної та експериментальної музики, фолку, а також академічного музичного мистецтва). Висвітлено роль творчих постатей виконавців та композиторів Р. Гальяно, В. Пейрані, Л. Байєра, Ф. Брюта, Ф. Анжеліса та Я. Тірзена у становленні та розвитку сольного та ансамблевого виконавства на сучасному етапі. Особливо відмічено вплив творчості Астора Пьяцолли на стиль зазначених композиторів. Метою дослідження є визначення основних стильових тенденцій розвитку французького акордеонного мистецтва упродовж останніх десятиліть. Акцентується увага на значенні міграційні процесів та географічного положення Франції, що сприяють синтезу різних культур, що в свою чергу відображається і еkleктичному підході до креативної складової музичної діяльності зокрема акордеоністів. Приділено увагу впливу відмінностей у конструкції та звучанні діатонічного та хроматичного акордеону на вибір виконавцями стилю та жанру. Висвітлено основні особливості виконавської та композиторської творчості провідних французьких акордеоністів. Також зазначено роль творчості рок- поп- та фолк-гуртів (La Rue Kétanou, Les Nègresses Vertes, Les Ogres de Barback, Zaz та інших) у розкритті нових граней звучання акордеону в поєднанні з різними інструментами. У висновках узагальнено головні результати дослідження, а також перспективні напрями подальших розвідок.

Ключові слова: музичне мистецтво, акордеонне мистецтво, стиль, Франція, композиторська творчість, виконавство, джаз.

Oleksandr MOVCHAN,
orcid.org/0000-0001-6186-4660
Postgraduate student at the Department of Theory and History of Music
Kharkiv State Academy of Culture
(Kharkiv, Ukraine) spielmanart@gmail.com

STYLISTIC TRENDS IN MODERN FRENCH ACCORDION ART

The article is devoted to the modern accordion art of France. The relevance of the article is determined by the great importance of accordion performance at the modern stage and the insufficient coverage of musicological problems related to it in modern musicology. The article systematizes the creative output of modern French accordionists according to their affiliation to various compositional and performing styles (namely, jazz, electronic and experimental music, folk, as well as academic musical art). The role of creative figures of performers and composers R. Galliano, V. Peirani, L. Baier, F. Brut, F. Angelis and Y. Tiersen in the formation and development of solo and ensemble performance at the modern stage is highlighted. The influence of Astor Piazzolla's work on the style of these composers was especially noted. The purpose of the study is to determine the main stylistic trends in the development of French accordion art over the last decades. Emphasis is placed on the importance of migration processes and the geographical location of France, which contribute to the synthesis of different cultures, which in turn is reflected in the eclectic approach to the creative component of musical activity, in particular accordionists. Attention is paid to the impact of differences in the construction and sound of diatonic and chromatic accordion on the choice of style and genre by performers. The main features of the performing and compositional creativity of the leading French accordionists are highlighted. The role of the creativity of rock-pop and folk bands (La Rue Kétanou, Les Nègresses Vertes, Les Ogres de Barback, Zaz and others) in revealing new facets of the sound of the accordion in combination with various instruments is also indicated. The conclusions summarize the main results of the research, as well as promising directions for further research.

Key words: musical art, accordion art, style, France, composer's creativity, performance, jazz.

Постановка проблеми. Сучасне акордеонне мистецтво Франції відзначається широким розмаїттям стилів і технік виконання, що відображає культурну багатогранність та динамічність розвитку музичного мистецтва загалом та зокрема акордеонної музики. Останні десятиліття принесли численні інновації та новітні підходи до використання акордеона, а французькі музиканти та композитори активно експериментують з різними музичними жанрами, стилями, та навіть модифікаціями акордеону. Акордеон, як інструмент з глибокими народними коренями, давно є невід'ємною частиною музичного мистецтва Франції. З своєю багатою історією та неперевершеним культурним вкладом, акордеон переживав ряд трансформацій, що віддзеркалювали соціальні, культурні та технологічні зміни в країні. У світлі глобалізації та швидко змінюваного художнього «ландшафту» останніх десятиліть, акордеонне мистецтво Франції пройшло через значуще оновлення, враховуючи сучасні стильові тенденції та технічні нововведення. Однак, необхідно визначити, що саме робить акордеон таким особливим у сучасному контексті, як він адаптується до нових музичних течій, та яке місце він займає в сучасному мистецькому просторі Франції.

Аналіз досліджень. Проблематика, пов'язана з розвитком акордеонного мистецтва у французькій музиці, знайшла віддзеркалення насамперед у працях франкомовних дослідників. Так, Вінсент Лерме (*Vincent Lhermet*) приділяє увагу питанням історичного розвитку акордеону, його ролі у французькому та світовому концертному виконавстві та місця цього інструменту у системі французької музичної освіти (*Lhermet, 2016; 2019*). Новітню інформацію про особливості втілення імпровізаційності в умовах сучасних технологій надає Жоао Фернандес (*João Fernandes*) (*Fernandes, 2019*). Багато наукових публікацій присвячено творчості видатних французьких музикантів-акордеоністів. Серед них особливо відмітимо музикознавчі статті Філіпа Крюма (*Philippe Krümm*), присвячену творчості Еміля Ваше (*Émile Vacher*) (*Krümm, 1974*), та публікацію Валері Оддос (*Valérie Oddos*) щодо мистецьких здобутків Вінсента Пейрані (*Vincent Peirani*) (*Oddos, 2014*). Слід також згадати ґрунтовну монографію Еви Убіно, в якій здійснено глибоке дослідження генези жанру мюзету (*Hubineau, 2006*).

Окремі аспекти розвитку акордеонного мистецтва Франції висвітлюються також у дослідженнях вітчизняних музикознавців. Так, творчість видатного французького музиканта Рішара Гальяно (*Richard Galliano*) розглядається зокрема

у наукових розвідках Ю. Дяченка (Дяченко, 2017), О. Вечесенко (Вечесенко, 2020), В. Марченко (Марченко, 2017). А у дисертації Ю. Радко (Радко, 2019) досліджені прояви мінімалізму у творчості Франка Анжеліса (*Franck Angelis*).

Мета статті – визначити основні стильові тенденції розвитку акордеонного мистецтва Франції упродовж останніх десятиліть.

Виклад основного матеріалу. Акордеонне мистецтво з самого свого початку відіграло важливу роль у формуванні музичного уособлення Франції – країни, яка завжди була в центрі культурних і мистецьких інновацій. Історія акордеону во Франції налічує понад двох століть, протягом яких він перетворився з народного інструмента у справжній символ національної ідентичності. Починаючи з вуличних виконавців на Монмартрі, завершуючи великими концертними залами Парижа, акордеон став не лише символом національної музичної ідентичності, але й платформою для інновацій та творчого розвитку французької музики.

Створений на початку XIX ст., акордеон швидко став популярним у Франції завдяки своєму унікальному звучанню і мобільності використання. У XIX столітті акордеони часто використовували в танцювальних залах та на вуличних святах, де вони супроводжували пісні та народні танці.

З часом акордеон почав втрачати свою популярність у великих містах Франції, але у 20-х роках XX ст. він знову став модним завдяки діяльності таких відомих музикантів, як Еміль Ваше (*Emile Vacher*), який розширив репертуар акордеона за рахунок композицій класичних авторів (*Krümm, 1974*).

Важливим чинником актуалізації акордеону у Франції стали також імміграційні процеси. Велика кількість іммігрантів, особливо з Іспанії, Італії та Східної Європи, які прибули до Франції у пошуках кращого життя, принесли з собою свої музичні традиції. Акордеон став своєрідним «мостом» між різними національними культурами, об'єднуючи французькі та іноземні музичні пласти. Ці музичні впливи активно взаємодіяли та взаємозбагачувалися у великих містах, особливо у Парижі, де вони суттєво вплинули на розвиток стилю *бал-мюзет*, який поєднував елементи традиційної французької музики (зокрема мюзету) з ритмами і мелодіями інших країн.

У середині XX століття акордеонне мистецтво стає дедалі популярнішим у Франції. Музиканти-акордеоністи починають експериментувати з різними стильовими напрямками, насамперед із джазом, роком тощо. Через це акордеон, збе-

рігши свою специфіку, одночасно поступово інтегрувався у глобальний музичний контекст. Зазначимо, що поряд з цим акордеон посідає важливе місце й у академічному музичному мистецтві ХХ ст. – зокрема завдяки таким композиторам та концертним виконавцям, як Астор Пьяцолла (*Astor Piazzolla*), який розширив кордони можливостей використання бандонеона (інструменту, спорідненого до акордеону), що в свою чергу відбилося на подальшому стильовому розвитку акордеонного мистецтва.

У останні десятиліття акордеон в Франції переживає новий етап популярності, але вже в іншому контексті. Сучасні французькі виконавці та композитори часто обирають цей інструмент як ідеальний засіб для поєднання традиційних та сучасних звучань. Останнім часом акордеон стає все більш популярним у таких мистецьких сферах, як джаз, електронна музика та поп-музика. Видатні французькі артисти, насамперед Рішар Гальяно (*Richard Galliano*), з успіхом вводять акордеон у джазові композиції, створюючи нові жанрові міксти. Одним з них є зокрема *джаз-мюзет*, який поєднує традиційний французький мюзет з елементами модерн-джазу.

З розвитком сучасних технологій акордеонне мистецтво також активно інтегрується в новітні звукові обрії в рамках як сольного, так і ансамблевого виконавства. Сучасні моделі акордеонів часто обладнані електронікою, що дозволяє музикантам взаємодіяти з комп'ютерами, синтезаторами та іншими цифровими інструментами. Це відкриває нові можливості для темброво-акустичних і виконавських експериментів і художніх ефектів, які раніше були неможливими.

Завдяки новим виконавським можливостям інструменту акордеонне мистецтво Франції привертає увагу не тільки у самій країні, але і за її межами. Французькі акордеоністи часто виступають на міжнародних фестивалях, демонструючи високий рівень майстерності та інноваційні підходи до виконання.

Сучасні французькі молоді музиканти все більше цікавляться акордеоном, а школи та консерваторії розширюють свої програми з навчання гри на цьому інструменті. Освітні програми акцентують увагу на різноманітних стилях, жанрах та техніках, допомагаючи студентам глибше зануритися в історію та сучасність цього інструмента. Цікаві свідчення даних процесів наведені зокрема у дослідженнях В. Лерме (*V. Lhermet*) (*Lhermet, 2016; Lhermet, 2019*).

Підсумовуючи історичні аспекти розвитку акордеонного мистецтва Франції, можна сказати,

що акордеон в останні десятиліття демонструє свою незмінну актуальність у французькому музичному просторі адаптуючись до сучасних тенденцій та викликів. У акордеонному мистецтві Франції, нероздільно пов'язаному з різними рівнями музичного побутування (від народних свят до концертних залів), завжди віддзеркалювалася тенденція культурної динаміки. Його здатність адаптуватися та реінтерпретувати різні музичні традиції та новації робить його незамінним елементом французької музичної культури.

Акордеон, традиційно асоціюючись з народно-побутовою музикою, у сучасному музичному просторі Франції демонструє велику адаптивність до нових стильових напрямів та різноманітних мистецьких пошуків. Інструмент стає основою для численних музичних експериментів, у яких сучасні музиканти постійно знаходять для нього нові форми застосування. Саме в подібній еkleктиці стилів, жанрів, технологій (часом із неймовірним поєднанням інструментів у виконавських складах) зароджуються нові тенденції в акордеонному мистецтві не тільки Франції, а і в цілому світу.

Особливе місце займає акордеон у сучасному джазі. Джаз завжди був мистецькою сферою, що поєднує певний канон, імпровізацію та експеримент. Ряд сучасних французьких джазових музикантів включають акордеон у свої композиції, надаючи їм унікальний колорит. Саме французькі акордеоністи знаходяться у авангарді постійно прогресуючої еволюції *акордеонного джазу* у світовому музичному просторі.

Розглянемо детальніше творчість та особливості виконавського стилю найвідоміших французьких музикантів-акордеоністів.

Відомий французький акордеоніст Джеремі Дютхейл (*Jérémy Dutheil*) у своїй статті (*Dutheil, 2019*) відмічає десять визначних сучасних французьких акордеоністів (передусім джазових), які зараз займаються активною творчою діяльністю та популяризують акордеон на світовому рівні. Втім, цей ряд є неповним без імен найзнаменитіших музикантів-акордеоністів Франції, якими є насамперед Рішар Гальяно (*Richard Galliano*), Людовік Байєр (*Ludovic Beier*) та Вінсент Пейрані (*Vincent Peirani*).

Саме Рішар Гальяно (*Richard Galliano*), який вже багато років є одним з найвідоміших представників джазового акордеону в світі, є справжнім символом сучасного акордеонного мистецтва Франції. Його стиль *new musette*, який увібрав в себе риси традиційного французького звучання *мюзету*, бразильські ритми, імпровізацію, а також, звісно, композиторський талант

автора, створив неймовірне поєднання вже установлених історичних традицій з сучасним джазом.

Яскравою особливістю Р. Гальяно як виконавця є його майстерність у вільній імпровізації. В ансамблі він завжди прагне до глибокої взаємодії між музикантами, створюючи музичний діалог, де акордеон часто стає ведучим голосом. Артист не просто «грає» свої композиції, він «розмовляє» через них із своїми колегами, створюючи відчуття неповторності моменту саме в цю «мить музичної історії». Під час такої взаємодії засобами музичної мови між учасниками спостерігається неймовірно динамічна інтеракція (за термінологією психології та соціології).

Незважаючи на те, що саме звучить у виконанні майстра, – чи то глибоко емоційні ліричні балади, чи технічно неймовірні джазові шедеври, – Р. Гальяно завжди передає свої почуття через музику, роблячи виконання вкрай емоційно насиченим. Як композитор, він створює твори, що вирізняються глибокою гармонійною структурою. В його музиці можна відчутти вплив таких музикантів, як Астор Пьяцолла (*Astor Piazzolla*), Клод Нугаро (*Claude Nougaro*), що збагачує її гармонічну та ритмічну матерію. Р. Гальяно є справжнім новатором акордеонного мистецтва. Його унікальний підхід до інструменту, а також його неперевершена спроможність як композитора та виконавця, зробили його одним з найвпливовіших акордеоністів свого покоління.

Іншим видатним майстром французького акордеонного мистецтва, є провідний джазовий музикант Людовік Байєр (*Ludovic Beier*) – один з найталановитіших акордеоністів в стилі *jazz manouche*, який став поширеним саме у Франції завдяки гітаристу Джанго Рейнхардта (*Django Reinhardt*). У своїй творчості Людовік Байєр високопрофесійно комбінує акордеонне виконавство з елементами джазу (зокрема *gypsy jazz*) та електронної музики, створюючи унікальний звук, аранжування, і неповторний виконавський стиль. Паралельно з тим, працюючи в сфері поп-музики і використовуючи найновітніші технологічні оновлення, які випускають провідні виробники електронних музичних інструментів, Л. Байєр, таким чином, проводить надзвичайно важливу освітню діяльність в світі сучасної електронної музики з використанням акордеону. Зазначимо зокрема, що останнє питання висвітлене у згаданій вище дисертації Дж. Фернадеса (*Fernandes*, 2019).

Властивий Л. Байєру інтерес до бразильської музики проявляється в частому використанні ним ритмів боса-нова та самби (зокрема у ансамбле-

вому виконанні), а в контексті *gypsy jazz*-ансамблю акордеон гармонійно співзвучить з традиційними для стилістики цього жанру гітарними ритмами. Варто відмітити, що надзвичайна віртуозність самого Л. Байєра, притаманна його неповторному авторському стилю, задає загалом найвищу планку виконавської майстерності усьому цьому мистецькому напрямку (звісно, в контексті традицій *jazz manouche*).

Отже, слід особливо підкреслити, що Л. Байєр є однією з провідних постатей у сучасному акордеонному мистецтві, репрезентуючи у своїй творчості органічне поєднання традицій з інноваціями та новий погляд на можливості інструменту в ансамблевому контексті.

Якщо ж звернутися до творчої діяльності нової сучасної генерації молодих музикантів-акордеоністів, то її найяскравішим представником не тільки у Франції, а й, можливо, в усьому світі однозначно є Вінсент Пейрані (*Vincent Peirani*), який отримав величезне міжнародне визнання (*Odds*, 2014). Саме він задає темпу і всебічності сучасному розвитку акордеонного мистецтва у Франції та у світовому музичному просторі. Вінсент Пейрані широко відомий своєю здатністю поєднувати різні музичні стилі – від класики до року. Його імпровізації завжди оригінальні та свіжі. В основі його виконавського стилю лежить надзвичайно насичена емоційна виразність, динаміка від тонкого, майже непомітного *pianissimo* до важких *gruivés* у рок музиці. Але основою неповторного стилю митця є великий талант до поліритмічної гармонізації основного музичного матеріалу в рамках імпровізації. Творчість В. Пейрані є яскравим прикладом того, як сучасний музикант може переосмислити традиційний інструмент та зробити його актуальним у сучасному музичному контексті. Унікальний стиль і майстерність роблять цього митця одним з найвизначніших акордеоністів сучасного джазу.

Отже, визначаючи відмінності виконавських стилів Р. Гальяно, Л. Байєра та В. Пейрані в контексті джазової музики, можна однозначно стверджувати, що Р. Гальяно уособлює у собі універсальність і талант генія, Л. Байєр є кращим у своєму стилі *jazz manouche*, а В. Пейрані, репрезентуючи нове покоління акордеоністів, демонструє поліритмічний джаз та рок. Загалом усі ці видатні митці є однаково яскравими в різних музичних жанрах та стилях, привносячи інноваційні підходи до розвитку сучасного акордеонного мистецтва.

Також не можна обійти увагою роль акордеону в електронній музиці.

За останні декілька років акордеон все більше інтегрується в електронні композиції, створюючи цікаве поєднання класичного чи традиційного і сучасного. Однак варто визнати, що ця тенденція притаманна в такому ракурсі розвитку субкультур в різних країнах. З появою та розвитком нових технічних можливостей синтезу звуків, не тільки акордеон широко інтегрується в цей напрямок музики але й майже весь спектр можливих музичних інструментів від автентичних до інструментів симфонічного оркестру. Домінантою в даному випадку може слугувати як класична, так і електронна музика, тобто як деякі *DAW* інструменти використовуються сучасними композиторами в оркестрі, так і деякі інструменти використовуються ді-джеями чи іншими музикантами, що працюють в подібному жанрі. Сполучення акордеона з електронними бітами і звуками додає до треків етнічних ноток. Це створює «глобальне» звучання, яке відображає мікс культур та музичних традицій.

Акордеон приносить в електронну музику ностальгічний відтінок, нагадуючи про музичне минуле Франції. У поєднанні з сучасними електронними елементами це створює унікальний контраст. Яскравим прикладом цього є творчість того ж Л. Байєра з його широкими технічними можливостями експериментувати завдяки підтримки, наприклад, такої компанії, як *Roland*. В даній співпраці у вигравші залишаються обидві сторони (виробник та музикант), а третя зацікавлена сторона (слухачі та виконавці) має змогу отримувати свіжу інформацію про новітні потенційні та актуальні можливості акордеону.

Акордеон у сучасній електронній музиці часто використовується для довгих імпровізаційних партій, що насичують композиції трансовою енергетикою. Однак якщо порівнювати з мистецтвом відомого фінського акордеоніста Кіммо Похьонена (*Kimmo Pohjonen*), то подібний рівень майстерності у поєднанні акордеону з електронікою важко знайти. Можна лише відмітити що цей тип еkleктики теж присутній на французькій електронній сцені, однак базується він не на художніх засадах творчості, з глибоким сенсом чи втіленням філософського змісту в творчий підхід та компонування музичних матерій, а на споживанні масового продукту поп-культури. В такому річизі відомими у Франції є виконавець *Grayssoker*, та музичний проект *Gotan Project*.

Акордеон дедалі частіше знаходить своє місце в сучасній французькій **поп-музиці** та **рок-музиці**. Деякі групи використовують його, щоб надати своїм композиціям особливий, глибокий

колерит. Найцікавішим з точки зору нашого дослідження є останній із проектів В. Пейрані, де міксуються рокові патерни басу, акордеону та ударних інструментів. Інші активно діючі гурти чи окремі музиканти застосовують акордеон в рок-музиці в контексті поєднання з традиційною музикою. Так, фолк-гурт *La Rue Kétanou* змішує елементи циганського джазу, регі та традиційних французьких мелодій. Акордеон в їх музиці вносить особливу атмосферу, яка наповнює пісні життєвою силою і вуличним духом. Важливою частиною історії французького року з акордеоном є гурт *Les Nègresses Vertes*, пік популярності якої припадав на 80-ті та 90-ті роки. Їх стиль – це поєднання панка, рока, фламенко та арабської музики з великим акцентом на соло акордеона. Гурт *Les Ogres de Barback*: відомий своєю здатністю міксувати різні музичні стилі – від балканських ритмів до французької *chanson*. Акордеон в їх композиціях використовується як засіб підкреслення емоційного звучання. Також необхідно згадати співачку та композиторку *Zaz*, в творчості якої акордеон часто використовується для створення атмосферного, ретро звучання. Творчість цих митців ілюструє той факт, що акордеон може бути використаний у різних контекстах, додаючи музиці особливий французький шарм і глибину.

Окремою важливою фігурою в популярній французькій музиці є всесвітньо відомий композитор Ян Тірзен (*Yann Tiersen*). Його композиції часто характеризуються простотою і глибокою емоційністю, що дозволяє слухачеві зосередитися на кожному звуці і відчути глибину емоцій. Незважаючи на те, що акордеон часто є основним інструментом в його творах, Ян Тірзен також використовує фортепіано, скрипку, гітару та інші інструменти, що надає його музиці багатогранності. Його музика часто нагадує про старі французькі мелодії, що відображають традиційну атмосферу французьких вуличок та кафе. Незважаючи на ностальгічний настрій, музика Яна Тірзена також має сучасні елементи, завдяки чому вона звучить актуально. В роботах композитора акордеон часто виступає як ключовий інструмент, який надає музиці особливої французької атмосфери. Але, на відміну від традиційних *chanson* або фолк-мелодій, він використовує акордеон у більш широкому стилістичному контексті, поєднуючи його з елементами року, електроніки та мінімалізму.

Отже, рок- та поп-музика за участі акордеону базується в основному на двох фундаментах: або традиційній фолк-музиці, де акордеон віді-

грає роль «мосту» від сучасного до минулого, в основному за рахунок своїх тембрових характеристик, в іншому випадку це авторський текстовий матеріал, і в подібній пісенній творчості часто це роль ретроспективного характеру, що акордеон надає за рахунок своїх інструментально-стильових особливостей.

Акордеон все більше отримує роль в **академічній музиці**. Так, часто він виконує функцію солюючого інструмента в симфонічних та камерних ансамблях, а також часто задіяний в мультидисциплінарних проектах: інтеграція музики з візуальним мистецтвом, театром або танцем. Серед виконавців необхідно знов відмітити Р. Гальяно, який також виконує класичні твори та здійснив ряд записів класичної музики. Акордеоністка Ф. Вісен виділяється серед молодих виконавців своєю високою технічною підготовкою і інноваційним підходом до репертуару. Наразі в рамках класичного акордеону одним з найвідоміших акордеоністів своєї генерації у Франції та за її межами є Фелісіан Брют (*Félicien Brut*). Його стиль та підхід до музики відрізняються глибоким розумінням і відданістю традиційному акордеонному репертуару, одночасно поєднуючи його з нововведеннями та інноваційними елементами. Він не обмежується лише класичним репертуаром і готовий до експериментів. Його виступи можуть включати елементи джазу, класики і сучасної музики. Виконавець часто співпрацює з музикантами з різних музичних напрямків, створюючи цікаві та незвичайні музичні проекти. Його гра на акордеоні характеризується високим рівнем технічної підготовки, завдяки чому він з легкістю виконує найскладніші композиції. Ф. Брют відомий своєю емоційною грою, яка дозволяє слухачеві відчувати всю глибину та багатство акордеонної музики. Завдяки цим особливостям, він стає важливим представником сучасного акордеонного мистецтва світового рівня. Діяльність цих виконавців підкреслює роль акордеону як серйозного інструмента в сучасному класичному музичному просторі Франції. Саме завдяки їхній майстерності акордеон займає все більше престижних місць на класичних музичних сценах країни.

Одним з провідних композиторів, котрі створюють музику для акордеону в сучасній Франції, є Франк Анжеліс (*Franck Angelis*). Його твори часто характеризуються глибокою емоційною насиченістю, технічною складністю і певною стильовою еkleктикою. Також необхідно згадати Жана-Луї Матіньє (*Jean-Louis Matinier*), митця, відомого своїм неокласичним підходом до акордеону та співпрацею з музикантами різних стилів.

Творчість цих та інших композиторів підтверджує, що акордеон продовжує бути актуальним інструментом, що динамічно розвивається у сучасному музичному просторі Франції. Тож сучасне акордеонне мистецтво Франції демонструє широкий спектр можливостей і в рамках академічної сфери музики. Нові композиторські підходи та виконавська майстерність артистів роблять акордеон важливим інструментом у сучасному класичному музичному просторі Франції.

Висновки. Сучасне акордеонне мистецтво Франції продовжує демонструвати різноманітність і глибину творчих процесів, відображаючи широкий спектр музичних жанрів та стилів. Історичний контекст музичного мистецтва у Франції забезпечив унікальне поєднання традиційного та сучасного, що вплинуло і впливає на розвиток акордеонного мистецтва. Міграційні процеси та географічне положення Франції теж неабияк сприяють синтезу різних культур, що в свою чергу відображається і еkleктичному підході до креативної складової музичної діяльності, зокрема акордеоністів.

Відмінності між діатонічним та хроматичним акордеонами надають особливий колорит французькому акордеонному мистецтву, кожен з типів інструментів має свої особливості використання та інтерпретації.

Взаємовплив різних стильових напрямків, таких як джаз, електронна та експериментальна музика, а також класична музика, відображає адаптивність та універсальність акордеону в сучасному музичному контексті Франції. Лідери в акордеонному мистецтві Франції, такі як Р. Гальяно, В. Пейрані, Ф. Брют, Ф. Анжеліс продовжують розширювати можливості інструменту, відкриваючи нові горизонти для майбутнього розвитку акордеонного мистецтва.

Незважаючи на змінювані смаки і тенденції в сучасній музиці, акордеон зберігає своє особливе місце в музичному житті Франції, є символом культурної спадщини та сучасної креативності. Враховуючи все вищезазначене, можна стверджувати, що акордеонне мистецтво Франції продовжує розвиватися, відображаючи динаміку, інновації та традиції сучасного музичного світу.

Перспективними напрямами подальших досліджень даної проблематики є визначення жанрової типології творчості сучасних французьких композиторів для аккордеону, здійснення глибокого музикознавчого аналізу їх акордеонної творчості, а також розкриття конкретних засобів виконавської інтерпретації цих творів різними французькими акордеоністами-артистами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вечесенко О. Основи джазової імпровізації на баяні та акордеоні : кваліфікац. робота на здобуття освіт. ступ. магістра : 025. Суми, 2020. 90 с.
2. Дяченко Ю. Естрадно-джазовий напрям баянно-акордеонного мистецтва ХХ– початку ХХІ століть: композиторські та виконавські виміри : дис.... канд. Мистецтвознавства : 17.00.03. Харків, 2017. 235 с.
3. Марченко В. Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : кваліфікац. робота на здобуття освіт. ступ. магістра : 26.00.01. Київ, 2017. 211 с.
4. Радко Ю. Стильова еволюція жанру баянної сонати у східнослов'янському інструментальному мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст. : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Івано-Франківськ, 2019. 273 с.
5. Dutheil Jérémy. 10 accordéonistes français incontournables. Published: Fév 13, 2019. URL: <https://www.jeremy-dutheil.fr/10-accordeonistes-francais-incontournables/>
6. Fernandes João Eduardo Dias. L'improvisation musicale électroacoustique: enjeux et problématiques du développement des technologies numériques. Thèse de doctorat en Musique. École doctorale Esthétique, sciences et technologie des arts, 2019. 491 p.
7. Hubineau Eva. Genèse du musette. Thèse de doctorat en Musique. Toulouse 2, 2006. 1032 p.
8. Krümm Philippe. Ma première rencontre avec Émile Vacher: Paris, 1974. Published: Jan 2, 2019. URL: <https://www.5planetes.com/fr/actualites/ma-premiere-rencontre-avec-emile-vacher>
9. Lhermet Vincent. Le répertoire contemporain de l'accordéon en Europe depuis 1990: l'affirmation d'une nouvelle identité sonore. Thèse Pour obtenir le grade de docteur de l'université Paris-Sorbonne. Musique – recherche et pratique. Université Paris-Sorbonne École doctorale V, 2016. 361 p.
10. Lhermet Vincent. L'accordéon dans les conservatoires classés en france: état des lieux et perspectives d'avenir. Paris : Conservatoire de Paris, 2019. 132 p.
11. Oddos Valérie. L'accordéoniste Vincent Peirani sacré par l'Académie du jazz. Published: Jan 15, 2014. URL: https://www.francetvinfo.fr/culture/musique/jazz/l-accordeoniste-vincent-peirani-sacre-par-l-academie-du-jazz_3341877.html

REFERENCES

1. Vechesenko O. Osnovi dzhazovoi improvizacii na bayani ta akordeoni. [Basics of jazz improvisation on bayana and accordion] : kvalifikac. robota na zdobuttya osvit. stup. magistra [qualifications work for obtaining education. master's degree]: 025. Sumi, 2020. 90 s. [in Ukrainian]
2. Dyachenko Y. Estradno-dzhazovyi napriam baianno-akordeonnoho mystetstva XX– pochatku XXI stolit: kompozytorski ta vykonavski vymiry [The pop-jazz direction of bayan-accordion art of the 20th and early 21st centuries: compositional and performing dimensions] : dis.... kand. mistectvoznnavstva [Dissertation of candidate of art studies] : 17.00.03. Harkiv, 2017. 235 s. [in Ukrainian]
3. Marchenko V. Istoryko-kulturni vymiry evoliutsii akordeonnoho mystetstva v Ukraini (druha polovyna XX – pochatok XXI st.) [Historical and cultural dimensions of the evolution of accordion art in Ukraine (the second half of the 20th - the beginning of the 21st century)] : kvalifikac. robota na zdobuttya osvit. stup. magistra [qualifications work for obtaining education. master's degree]: 26.00.01. Kiiv, 2017. 211 s. [in Ukrainian]
4. Radko Y. Stylova evoliutsiia zhanru baiannoi sonaty u skhidnoslovianskomu instrumentalnomu mystetstvi druhoi polovyny XX – pochatku XXI st. [Stylistic evolution of the accordion sonata genre in the Eastern Slavic instrumental art of the second half of the 20th - beginning of the 21st century]: dis. ... kand. mistectvoznnavstva: 17.00.03. Ivano-Frankivs'k, 2019. 273 s. [in Ukrainian]
5. Dutheil Jérémy. 10 accordéonistes français incontournables [10 essential French accordionists]. Published: Fév 13, 2019. URL: <https://www.jeremy-dutheil.fr/10-accordeonistes-francais-incontournables/> [in French]
6. Fernandes João Eduardo Dias. L'improvisation musicale électroacoustique: enjeux et problématiques du développement des technologies numériques. [Electroacoustic musical improvisation: issues and problems in the development of digital technologies]. Thèse de doctorat en Musique. École doctorale Esthétique, sciences et technologie des arts, 2019. 491 p. [in French]
7. Hubineau Eva. Genèse du musette. [Genesis of the musette]. Thèse de doctorat en Musique. Toulouse 2, 2006. 1032 p. [in French]
8. Krümm Philippe. Ma première rencontre avec Émile Vacher: Paris, 1974. [My first meeting with Émile Vacher: Paris, 1974]. Published: Jan 2, 2019. URL: <https://www.5planetes.com/fr/actualites/ma-premiere-rencontre-avec-emile-vacher> [in French]
9. Lhermet Vincent. Le répertoire contemporain de l'accordéon en Europe depuis 1990: l'affirmation d'une nouvelle identité sonore. [The contemporary accordion repertoire in Europe since 1990: the affirmation of a new sound identity]. Thèse Pour obtenir le grade de docteur de l'université Paris-Sorbonne. Musique – recherche et pratique. Université Paris-Sorbonne École doctorale V, 2016. 361 p. [in French]
10. Lhermet Vincent. L'accordéon dans les conservatoires classés en france: état des lieux et perspectives d'avenir. [The accordion in classified conservatories in France: current situation and future prospects]. Paris : Conservatoire de Paris, 2019. 132 p. [in French]
11. Oddos Valérie. L'accordéoniste Vincent Peirani sacré par l'Académie du jazz. [Accordionist Vincent Peirani crowned by the Jazz Academy]. Published: Jan 15, 2014. URL: https://www.francetvinfo.fr/culture/musique/jazz/l-accordeoniste-vincent-peirani-sacre-par-l-academie-du-jazz_3341877.html [in French]